

จดหมายข่าวหมอดิน

เอกสารประชาสัมพันธ์

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7 กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ฉบับไตรมาสที่ 3 เดือน เม.ย. - มิ.ย.58

Website : <http://r07.ddd.go.th/>

สวัสดีค่ะ พี่น้องหมอดินอาสา พบกันในช่วงสถานการณ์ภัยแล้ง ฝนตกล่าช้า คาดว่าจะเริ่มตกในเดือนกรกฎาคม มีผลกระทบต่อ การปลูกพืชในปี 2558 ซึ่งบก.ได้ติดตามข่าวสารจากศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ รายงานว่า ช่วงภัยเดือนตุลาคม 2557- ปัจจุบัน จังหวัดประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภัยแล้ง) จำนวน 40 จังหวัด 264 อำเภอ 1,456 ตำบล 38,102 หมู่บ้าน ขณะนี้ประกาศยุติสถานการณ์แล้ว 18 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด ชลบุรี สุพรรณบุรี สตูล มหาสารคาม กาฬสินธุ์ พังงา จันทบุรี เพชรบุรี กระบี่ สุโขทัย แม่ฮ่องสอน ลำปาง แพร่ กำแพงเพชรบุรีรัมย์ หนองบัวลำภู นครศรีธรรมราช และตรัง

พายุโซนร้อน “คูจिर่า” (KUJIRA) บริเวณเกาะไหหลำกำลังเคลื่อนตัวทางตะวันตกเฉียงเหนือ และคาดว่าจะเคลื่อนตัว เข้าสู่ประเทศจีนตอนใต้ ข้อควรระวัง ในช่วงวันที่ 24 -28 มิถุนายน 2558 ขอให้ประชาชนบริเวณภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ฝั่ง ตะวันตกและภาค ตะวันออก ระวังอันตรายจากฝนตกหนักไว้ด้วย

ในฉบับนี้ได้รับสาระความรู้จาก นายอุทิศ เตจ๊ะใจ รักษาการผู้เชี่ยวชาญ ด้านวางระบบการพัฒนาที่ดิน

เรื่อง การปลูกหญ้าแฝกร่วมกับวิธีกล(Bio-engineering) เพื่อเสริม ความมั่นคงของระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การใช้ประโยชน์ดินบนพื้นที่ที่มีความลาดชัน จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำควบคู่กันไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำมาตรการอนุรักษ์มีความสำคัญและมีความจำเป็น อันดับแรกที่ต้องคำนึงถึง มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลาดชันที่ได้รับการแนะนำมีหลายวิธี แต่สามารถสรุปได้เป็น 2 วิธี คือ มาตรการวิธีกล และ มาตรการวิธีพืช ดังเช่นการทำคูรับน้ำขอบเขา การทำขั้นบันไดดิน การจัดทำ แถบไม้พุ่มบำรุงดิน การจัดทำแถบหญ้าแฝก ฯ

ในปี พ.ศ.2534 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ท่านทรงตระหนักถึงสภาพปัญหาและสาเหตุที่เกิดสภาพความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินว่า เกิดจากการที่ผิวหน้าดินถูกกัดเซาะจากฝนที่ตกลงมาและน้ำไหลบ่าหน้าดินเป็นจำนวนมากทำให้สูญเสียหน้าดินที่อุดมสมบูรณ์ไป จึงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานพระราชดำริให้ทดลองหญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นวิธีใช้เทคโนโลยีแบบง่ายๆ เกษตรกรสามารถดำเนินการเองได้

หญ้าแฝก สามารถปลูกได้ทั้งในพื้นที่การเกษตรและนอกพื้นที่

การเกษตร ฤดูที่เหมาะสมในการปลูก ได้แก่ ช่วงต้นฤดูฝนและควรปลูก ในขณะที่ดินยังมีความชุ่มชื้นอยู่ แต่สำหรับพื้นที่ที่สามารถให้น้ำได้ก็สมควร ปลูกก่อนฤดูฝนทั้งนี้เพื่อให้หญ้าแฝกมีการเจริญเติบโต ซึ่งเมื่อถึงฤดูฝน แถบหญ้าแฝกที่ปลูกไว้ก็สามารถรองตะกอนดินและซับน้ำฝนที่ไหลบ่าเอาไว้ทำ หน้าที่ยกป้องกันการชะล้างพังทลายของดินได้ โดยทั่วไปหญ้าแฝกจะตั้งตัวและ แดกกอชิดกันเป็นแนวหญ้าแฝกที่ดีจะใช้เวลาอย่างน้อย 3 เดือนหลังจากปลูก

ในปี พ.ศ.2536 กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ร่วมในคณะทำงานตามแผนแม่บทการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก จึงดำเนินการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่เกษตรกรที่มีปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ซึ่งมีการปลูกหญ้าแฝกในการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีการปลูกเป็นแถบขวางความลาดชัน หรือวิธีการปลูกหญ้าแฝกร่วมกับวิธีการอื่นๆ

การใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกโดยปลูกเสริมความมั่นคงของระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในลักษณะใช้วิธีพีชร่วมกับวิธีกล (Bio-engineering) ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองพระราชดำริในการใช้ประโยชน์เพื่อหญ้าแฝกการอนุรักษ์ดินและน้ำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและยืดอายุการใช้งานของระบบอนุรักษ์ดินและน้ำซึ่งได้ก่อสร้างไว้ ทั้งนี้เป็นผลจากความร่วมมือกับนักวิชาการจากภายนอก ศึกษาลักษณะทางศาสตร์ของน้ำที่ไหลผ่านแถบหญ้าแฝกตลอดจนความสามารถของระบบรากหญ้าแฝกในการเพิ่มแรงเฉือน (Shear strength) ให้แก่ดินควบคู่ไปกับการพัฒนารูปแบบวิธีการขยายพันธุ์หญ้าแฝกและปลูกในระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การปลูกหญ้าแฝกร่วมกับวิธีกลโดยการปลูกเสริมความมั่นคงของระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่การเกษตรสามารถทำได้ทั้งในคันดินกั้นน้ำ คันดินเบนน้ำ คุรับน้ำขอบเขา ชั้นบันไดดิน ชั้นบันไดปลูกไม้ผลแบบระดับๆ นอกจากนี้ยังมีการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกเพื่อรักษาความเสถียรและป้องกันการชะล้างพังทลายของดินบริเวณที่มีการก่อสร้างต่างๆนอกพื้นที่การเกษตรที่มีความลาดชัน ดังเช่น บริเวณพื้นที่ไหลถนนวน บริเวณรอบอ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

ท้ายนี้ บก. ขอฝากหมอดินอาสาเป็นสื่อกลางในการประสานงานและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบถึงช่องทางการรับบริการจากพัฒนาที่ดิน สำหรับกล้าหญ้าแฝก มีแจกจ่ายให้แก่ผู้ที่สนใจ นำไปเพื่อปลูกป้องกันการชะล้างพังทลายหน้าดิน รักษาความชุ่มชื้นดิน สนใจสอบถามและขอรับกล้าหญ้าแฝกได้ที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7 หรือสถานีพัฒนาที่ดินใกล้บ้านท่านนะคะ

Signature

บก.เจียบ 081 - 952 8987

ที่อยู่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 795 ม. 11 ต.คูใต้ อ.เมืองน่าน จ.น่าน 55000

E-mail : R07_1@ladd.go.th หรือ R07_2@ladd.go.th